

Az MI veszélyei: üzleti és jogi kockázatok

A mesterséges intelligenciával ellátott megoldások egyre nagyobb szerepet kapnak a gazdasági versenyben is. Akad azonban számtalan kihívás, melyet mindenképp kezelni szükséges, továbbá újszerű üzleti és jogi kockázatok is felmerülnek, melyek mérséklése többletfeladatot ró a fejlesztő és adaptáló szervezetek nyakába. Ráadásul a technológiai fejlettség elérte azt a szintet, hogy most már szükséges elgondolkodni azon, hogy a jelenleg rendelkezésünkre álló szabályokat felül kell-e vizsgálni.

Az innováció és adatalapú gazdaságban mindenhol jelen vannak már a mesterséges intelligencia (MI) alapú megoldások. A vállalkozásoknak azonban hangsúlyos kockázat az, hogy milyen hatékonyan tudják beilleszteni a megfelelő innovatív tartalmú alkalmazást üzleti modelljükbe, operatív működésükbe.

Az Európai Unió készülő mesterséges intelligenciáról szóló rendelete, az ún. AI Act a felmerülő kérdésekre próbál jogi keretrendszert biztosítani, ez azonban csak egy része a megoldásnak, hiszen nem csak jogi, de etikai kérdések is felmerülnek, miközben a verseny nagy, a technológiai fejlődés üteme pedig egyre gyorsul.

A szakértők szerint jelenleg még alacsony az általános, ilyen rendszerekkel szemben táplált bizalom, és ennek részben oka a megfelelő szabályozás hiánya - a rendelkezésre álló szabályok ugyanis nem tudnak minden kihívást, minden kérdést megfelelően kezelni. A szabályozás hiányosságán túl megértési problémák is felmerülnek: mivel ezeket a technológiákat nem értjük teljes egészében, nehezen lehet megfelelően készülni ezek hatásaira, továbbá aggályok merülnek fel az alapvető jogoktól a termékfelelősségi és adatvédelmi kérdéseken túl egészen az üzleti titok védelméig. Sok esetben felmerül a kérdés például, hogy egy generatív MI-modellnek milyen kérdéseket tehetünk fel, és az ott megadott adat milyen védelemben részesül. Az output, vagyis generált eredmény kapcsán pedig a szellemi tulajdonjoghoz kapcsolódó kérdések merülnek fel, például, hogy keletkezik-e szerzői jogi oltalom alá eső mű, és ha igen, kit illet meg.

Az Európai Unió most készülő rendelettervezete, az AI Act bizonyos kihívások kezelésére tesz kísérletet, célja inkább a megelőzés, a hátrányos helyzetek kiküszöbölése. Az első, nehezen érthető és nagyon technológiai szövegezési verzióhoz képest a jelenlegi, harmadik szövegtervezet sok előrelépést tartalmaz. Jól definiált például a mesterséges intelligencia rendszerek fogalma, amely kulcsfontosságú egy ilyen jogszabálynál. Több olyan alfogalmat is bevezettek, melyek jól mutatják, hogy az EU reflektál a folyamatos változásra, bekerültek a tervezetbe például az alapmodellek és az általános célú mesterséges intelligencia rendszerek fogalmi is - véli Dr. Barta Gergő a Deloitte Magyarország kibervédelmi tanácsadási üzletágának vezető menedzsere.

Az EU, mint jogalkotó szinte a világon elsőként tesz kísérletet arra, hogy átfogó szabályozás szülessen ebben a kérdésben, és ilyenkor nagyon gyakran felmerül az idő előtti szabályozás kérdése, ez pedig sok esetben túlszabályozással párosul. Ahogy több szakértő is rámutatott: ha a jelenlegi szövegezés szerint alakul az AI Act, akkor az alkalmazóknak olyan kihívásoknak kell megfelelniük technológiai szempontból, amit nem is biztos, hogy képesek megugrani - emelte ki dr. Albert Lili, a Deloitte Legal ügyvédje, az adatvédelem, technológiai és IP csoport, a munkajogi csoport, valamint a mesterséges intelligencia megfelelőségi szolgáltatás specialistája.

Az még kérdés, hogy mikortól lép majd érvénybe a jogszabály, és mikor kell majd alkalmaznia a szervezeteknek, ugyanakkor nem szabad elfelejtkezi arról, hogy már vannak alkalmazandó jogszabályok, például az adatvédelem területén a GDPR. Egy megbízható mesterséges intelligenciarendszer egyik alappillére, hogy a fejlesztők és az MI megoldásokat alkalmazók egyaránt figyelembe vegyék az adatbiztonsági és az adatvédelmi követelményeket, a piaci szereplők pedig transzparensten kommunikálják, hogy milyen adatkezelési műveleteket végeznek, milyen adatokat gyűjtenek, azokat milyen célból használják fel. Ezzel egyidejűleg pedig szükséges megfelelő kontrollt biztosítani az adatalanyoknak személyes adataik felett.

A jogi keretrendszer megalkotásával párhuzamosan az üzleti és felhasználói oldal is egy tanulási folyamaton megy át. Kérdés például, hogy milyen etikai szempontokat kell figyelembe venni a mesterséges intelligenciarendszerek tervezésénél, és ezek hogyan illeszthetők be a jogi keretekbe, ill. át kell gondolni, hogy kik az értékteremtési folyamat résztvevői, ezek milyen viszonyban vannak egymással, és milyen esetben, kinél van a felelősség.

Szintén felkapott téma a szellemi tulajdon jogi kérdésköre is, amellyel kapcsolatban nagyon sok kérdőjel van, például, hogy a meglévő szellemi tulajdonjogra vonatkozó szabályozás elegendő-e a mesterséges intelligencia által generált tartalom vagy találmányok által támasztott egyedi kihívások kezelésére. Az EU-ban, és így Magyarországon is jelenleg irányadó szabályozás kimondja például, hogy egy művet akkor illethet meg szerzői jogi oltalom, ha egyéni eredeti jelleggel bír és az emberi közreműködés azonosítható. Mi történik akkor, ha egy mesterséges intelligencia is részt vesz az alkotásban? Abban az esetben, ha az MI teljesen önállóan, emberi közreműködés nélkül hoz létre művet, a jelenleg rendelkezésre álló szabályok és joggyakorlat alapján nem állhat fenn szerzői jogi oltalom.

Ugyan tényleg nehéz a jelenlegi környezetben felkészülni, mivel a szabályozás még nem teljesen kiforrott, innovációs szempontból mégis most van az a pillanat, amikor érdemes elkezdeni az MI megoldások használatát. Fontos azonban, hogy a jogi és piaci követelményeknek való megfelelés érdekében már első pillanattól a megfelelő szakemberek kerüljenek bevonásra az MI stratégia kialakításába és megvalósításába. - tette hozzá Dr. Albert Lili.

A témáról többet is megtudhat a Deloitte Risk? Respond! podcast teljes adásában, ami [itt tekinthető meg](#).

Sajtókapcsolat:

- Dr. Barta Gergő, szenior menedzser
- +36 1 428 6694

Eredeti tartalom: Deloitte Magyarország

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/7145/az-mi-veszelyei-uzleti-es-jogi-kockazatok/>